

18.02.03. Acceptkriterier for affald til deponier endeligt vedtaget og præsenteres på DAKOFAs konference den 17. marts 2003 i Odense. Adgangen til at dispensere med op til faktor tre er ophævet for visse grænseværdier og begrænset for andre. Røggasrensingsprodukter fra affaldsforbrænding kan ikke honorere kravene til deponering på enheder for farligt affald, uanset om dispensationsadgangen udnyttes fuldt ud.

De acceptkriterier for affald, der må modtages på affaldsdeponier for hhv. inert, ikke-farligt og farligt affald, som skulle fastsættes i forlængelse af [deponeringsdirektivet](#) - og som har været omtalt på hjemmesiden flere gange tidligere ([senest 21.10.02](#)) – er nu endeligt vedtaget af Rådet og [offentliggjordes i en officiel dansk \(men håbløs – hvilket Miljøstyrelsen arbejder på at få ændret\) oversættelse.](#)

OBS! OBS! Rådet har efterfølgende (den 20. maj 2003) indrykket en såkaldt ”berigtigelse” af det tekniske bilag med appendikser i Den Europæiske Unions Tidende, [som kan klikkes frem her](#). De i nedenstående gennemgang påpegede meningsforstyrrende oversættelsesfejl er her rettet, hvorfor man kan se bort fra bemærkningerne herom. Det er fortsat nødvendigt også at klikke den oprindelige tekst frem, da det kun er bilaget og appendikser, der er berigtiget.

I det følgende gennemgås de væsentligste principper i de nye acceptkriterier og de forventelige konsekvenser for dansk lovgivning opridses for hvert område. [Samtidig har sekretariatet udarbejdet et udkast til et støtteværktøj for anvisere af jord og restprodukter, der med kviksvulvholdigt affald som eksempel viser, hvilke eluat- og faststofkoncentrationer, der skal være overholdt, førend jorden eller restproduktet kan anvises til en given deponerings- eller genanvendelsesform.](#) [Beslutningsstøtteværktøjet kan klikkes frem her](#), og et skema, der gengiver alle relevante grænseværdier for toksiske metaller og visse salte m.v. [kan klikkes frem her](#):

Opstiller kriterier for inert, ikke-farligt og farligt affald

Acceptkriterierne, der skal være implementeret i dansk ret den 16. juli 2004 og som aller senest skal være taget i anvendelse 16. juli 2005, beskriver i det tekniske bilag dels proceduren for modtagelse af affald på deponeringsanlæg, dels i bilagets afsnit 2 en række kriterier for affald, der må deponeres på hhv. enheder for inert affald, enheder for ikke-farligt affald (*eller som den autoriserede oversættelse betegner det: ”ufarligt affald”, som altså er farligere end inert...*) og enheder for farligt affald, idet der tillige er opstillet kriterier for, hvornår farligt affald gerne må deponeres på enheder for ikke-farligt affald (nemlig når såvel det farlige affald som det ikke-farlige affald, det blandes med, kan overholde nogle nærmere angivne eluatværdier). Endelig opstilles kriterier for, hvornår affald må deponeres underjordisk, hvilket forudsætter en lokalitetsbestemt sundhedsvurdering, som er nøjere beskrevet i et bilag A til dokumentet.

Medlemsstaterne skal, som det fremgår af Rådsbeslutningens artikel 3, sikre, at affald kun modtages på

et deponeringsanlæg, hvis det opfylder modtagelseskriterierne for deponeringsanlæg i den pågældende kategori. Som udgangspunkt skal affald altså altid deponeres på den type enhed, som det svarer til efter behørig forbehandling, men i praksis kan det accepteres, at f.eks. inert affald deponeres på enheder for ikke-farligt affald (men ikke omvendt!). Generelt vil de større omkostninger, der er forbundet med mere sofistikerede enheder pr. automatik medføre, at affald typisk deponeres på "lavest mulige" niveau, hvoirved det ikke vil tage plads op på mere sofistikerede enheder. En generel undtagelse fra hovedprincippet er dog, at al affald kan anvises til underjordisk deponering (typisk i forladte miner).

Kriteriesætte rummer til slut en glimrende figur (figur 1), som angiver sagsgangen i acceptproceduren, og hvoraf det bl.a. – ved stiplede pil – fremgår, at inert affald kan deponeres på enheder for ikke-farligt affald..

Konsekvenser for dansk lovgivning:

De grundlæggende principper er i overensstemmelse med såvel [deponeringsbekendtgørelsens](#) som deponeringsvejledningens [deponeringsvejledningens](#) tilsvarende principper, når bortses fra, at der nu også er fastsat regler for farligt affald, hvilket ikke hidtil har været tilfældet i dansk lovgivning.

Eluatværdier er kerne-kriteriet

Generelt gælder det, at kriterierne er baseret alt overvejende på eluatværdier, udtrykt i mg/kg tørstof (affald) ved L/S 2 og 10 (*den danske oversættelse "oversætter" "L/S" til "F/F" (flydende/fast), hvilket er mere forvirrende end gavnligt – specielt når der i afsnittet om prøveudtagning fortsat anvendes termen L/S!*), ligesom der er anført en grænseværdi, som gælder for en såkaldt perkolationstest (angiver den maksimale koncentration af stoffet, som må være i det første eluat fra en perkolationsprøve ved L/S = 0,1 l/kg).

L/S-værdierne kan ikke umiddelbart sammenlignes med de tilsvarende værdier i deponerings- og restproduktbekendtgørelserne, hvor eluatværdierne er udtrykt i mg/l ved L/S 2, hvorfor værdierne for L/S 2 i acceptkriterierne altså skal divideres med 2 for at blive sammenlignelige med de danske værdier.

Konsekvenser for dansk lovgivning

Dansk lovgivning følger præcis de samme principper, og de anførte elautværdier er – også efter omregning - generelt højere end de danske, som derfor ikke behøver at blive ændret, eftersom der er tale om et minimumsdirektiv. Men der skal indføres væsentligt flere stoffer m. tilhørende grænseværdier i listen over eluatværdier, ligesom der som nævnt er indført eluatværdier også for farligt affald.

[Sekretariatet har i vedhæftede tabel](#) søgt at opliste de gældende danske faststof- og eluatværdier for inert affald, sammenholdt med (de omregnede) tilsvarende værdier i kriteriesættet og sammenholdt med faststofværdierne for farligt affald (jf. reglerne herom) og eluatværdierne for farligt affald, der må deponeres på enheder for ikke-farligt affald.

Inert affald

F.s.v.a. inert affald er der dels opstillet en liste over arter af affald, der kan deponeres på enheder herfor uden forudgående prøvning, dels en række eluat- og faststofkrav, som skal være opfyldt for andre arter af affald, hvis de skal kunne deponeres på enheder for inert affald.

Konsekvenser for dansk lovgivning

Listen over arter, der kan deponeres uden prøvning, er stort set identisk med den gældende liste i den danske [deponeringsbekendtgørelsens](#) bilag 1, når bortses fra, at kriteriesættet selvfølgelig benytter sig af det nye [EAK \(som kan ses på Miljøstyrelsens hjemmeside\)](#), mens deponeringsbekendtgørelsen refererer til det gamle, eftersom det nye katalog ikke er indført i dansk ret endnu.

Eluatværdierne for, hvornår andre arter af affald kan deponeres på enheder for inert affald, ligger gennemsnitligt faktor 10 over de tilsvarende danske grænseværdier i [deponeringsbekendtgørelsen](#) og [restproduktbekendtgørelsen](#) (som jo er identiske f.s.v.a. inert affald, der må hhv. deponeres på enheder for inert affald og genanvendes uden restriktioner til et bredt register af bygge- og anlægsarbejder), men der skal tilføjes nogle faststofkravværdier for bl.a. mineralolie og PAH m.v.

Ikke-farligt affald

F.s.v.a. enheder for ikke-farligt affald gælder det, at ikke-farlig dagrenovation, der opfylder definitionen herpå i [deponeringsdirektivet](#) samt separat indsamlede ikke-farlige arter af husholdningsaffald og tilsvarende arter fra andre kilder, kan deponeres uden prøvning, men kun efter behørig forbehandling.

Her ud over skal ikke-farligt affald, hvis det ønskes deponeret sammen med stabilt, ureaktivt farligt affald overholde en lang række eluatværdier, som er opført i kriteriesættets tabel 2.2.2. Men disse værdier gælder altså kun ved samdeponering med farligt affald (som så skal overholde de samme kriterier + et par mere – se nedenfor).

For gipsaffald gælder det, at det ikke må deponeres sammen med bionedbrydeligt affald, ligesom det affald, det eventuelt skal deponeres sammen med, tillige skal overholde nogle særlige grænseværdier f.s. v.a. TOC og DOC.

Konsekvenser for dansk lovgivning

Deponeringsbekendtgørelsen indeholder en lang liste over affaldsarter, der kan modtages på deponeringsenheder for mineralsk affald (en dansk defineret undergruppe til ikke-farligt affald). Denne liste må antages i det store og hele at leve op til kriterierne for affald, der må modtages på enheder for ikke-farligt affald (jf. definitionen ovenfor), men det er uklart, om opretholdelse af en sådan national

liste indebærer, at der skal gennemføres (statslige) prøvninger af disse arter, ligesom det i givet fald er uklart, hvad disse prøvninger skal være i overensstemmelse med, eftersom der pr. definition ikke er fastsat eluatværdier for ikke-farligt affald, der deponeres separat på enheder herfor.

En udgang kunne være, at der nationalt fastsættes eluatværdier for ikke-farligt affald, således at det som minimum sikres, at ikke-farligt affald under alle omstændigheder har lavere stofafgivelse end f.eks. farligt affald.

Endvidere skal eluatværdierne i acceptkriteriernes tabel 2.2.2. implementeres f.s.v.a. affaldsarter, der ønskes deponeret sammen med stabilt, ikke-raktivt affald, hvis en sådan adgang ønskes åbnet i dansk lovgivning.

Farligt affald

Acceptkriterierne angiver klogeligen ikke nogen grænseværdier (faststofkoncentrationer) for, hvornår affald er farligt, men henviser blot til bestemmelserne herom i affaldsrammedirektivet og listen over farligt affald^[1] (se nærmere for klassificeringsprincipperne i [DAKOFAs guideline til klassificering af jord og restprodukter, "Er jorden farlig?"](#)).

Til gengæld anføres som ovenfor beskrevet nogle øvre eluatværdier m.v. for, hvornår stabilt, ikke-reaktivt farligt affald må deponeres på enheder for ikke-farligt affald, samt for, hvornår ikke-farligt affald eventuelt må samdeponeres hermed på enheder for ikke-farligt affald. Dette er dog ikke ensbetydende med, at ikke-farligt affald, der ikke kan overholde disse eluatværdier så er "farligt", hvilket *alene* afhænger af faststofkoncentrationerne!

Ikke-farligt affald, der ikke kan honorere disse eluatværdier, må fortsat gerne deponeres på enheder for ikke-farligt affald, blot det ikke sker sammen med stabilt, ikke-reaktivt farligt affald. Først i det omfang affaldets faststofkoncentrationer betinger, at det skal klassificeres som farligt, skal det deponeres på enheder for farligt affald (og altså med den undtagelsesmulighed, at det, såfremt det overholder eluatværdierne m.v. i acceptkriteriernes tabel 2.3.1. og 2.3.2. fortsat kan deponeres på enheder for ikke-farligt affald...).

Rutediagrammet (figur 1) i acceptkriterierne kaster lidt mere lys over dette forhold, specielt hvis man erindrer, at "Ja" muligheden i rubrikken "Er affaldet uorganisk med lavt organisk indhold?" implicit indebære, at det ikke-farlige affald også honorerer eluatværdierne i tabel 2.2.2.

Acceptkriterierne beskriver nøje vilkårene for deponering af farligt affald på enheder for ikke-farligt affald, samt de øvre grænser for, hvornår farligt affald overhovedet må deponeres på enheder for farligt affald:

- farligt affald, herunder asbestaffald, på enheder for ikke-farligt affald:

Hvad angår farligt affald, der gerne må deponeres på enheder for ikke-farligt affald, gælder som udgangspunkt, at det skal være stabilt og ureaktivt, ligesom det skal opfylde nogle nærmere anførte eluatkriterier, som ligger 2-10 under de tiolsvarende værdier for farligt affald, der må deponeres på enheder for farligt affald. Endvidere skal TOC være under 5% og pH minimum 6,0, ligesom affaldets syreneutraliserende kapacitet skal ”vurderes”, som det hedder.

Hertil kommer, at der er opstillet særlige krav vedr. deponering af asbestaffald, som uden prøvning kan deponeres på enheder for ikke-farligt affald, hvis det opfylder en række nærmere angivne kriterier (bemærk, at alt asbestaffald, også ikke-støvende, fra ikrafttrædelsestidspunktet for det nye kriteriesæt, er klassificeret som farligt – [se Kommissionsbeslutningen herom](#) af 23.07.01, nærmere bestemt i note 1 til bilaget).

Konsekvenser for dansk lovgivning

Kriterierne for deponering af asbest på enheder for ikke-farligt affald er stort set identiske med den hidtil gældende danske praksis på området (når altså bortses fra, at [Vejledning i affaldsdeponering](#) fra 1997 klassificerer asbestaffald som inert, hvilket der dog er gjort op med i deponeringsbekendtgørelsen som klassificerer asbestaffald som ”mineralsk” (som nævnt en dansk defineret undergruppe til ikke-farligt affald). Den foreløbige danske liste over farligt affald, som findes i form af en uofficiel dansk version af [EAK på Miljøstyrelsens hjemmeside](#), opsplitter fortsat asbestaffald i hhv. støvende og ikke-støvende, hvor sidstnævnte klassificeres som ikke-farligt. Denne opsplitning skal ophæves og al asbestaffald klassificeres som farligt senest ved acceptkriteriernes ikrafttrædelse, dvs. pr. 16. juli 2004 (hvis termen ”har virkning” i rådsbeslutningens artikel 7 ellers er identisk med termen ”ikrafttrædelsestidspunkt” i Kommissionsbeslutningen), men al asbest kan altså (fortsat) deponeres på enheder for ikke-farligt affald (men ikke længere ikke på enheder for inert affald!).

Der findes p.t. ikke danske regler, der tillader deponering af farligt affald på enheder for ikke-farligt affald, når bortses fra praksis omkring asbestaffald, hvorfor de eneste danske konsekvenser af de nye acceptkriterier kunne være en generel lempelse af reglerne, hvis de vel at mærke implementeres!

- farligt affald på enheder for farligt affald:

Hvad angår farligt affald i øvrigt, fastlægger acceptkriterierne en række eluatværdier, som skal være overholdt, førend farligt affald må deponeres på anlæg herfor. I modsat fald skal affaldet (for)behandles yderligere, eller det må henvises til underjordisk deponering efter de særlige regler, der gælder herfor, og som er opregnet i et bilag A til bilaget. Ud over eluatværdierne skal farligt affald også overholde et glødtab på 10% og en TOC-værdi på 6%, ligesom den syreneutraliserende kapacitet også her skal vurderes.

Konsekvenser for dansk lovgivning

Der findes p.t. ingen danske regler for, hvornår farligt affald må deponeres på enheder for farligt affald. Et særligt kuriosum synes at være, at røggasrensningsaffald fra affaldsforbrænding ikke synes at kunne overholde eluatkravene f.s.v.a. chlorid og sulfat (uanset om nedenstående dispensationsadgang udnyttes), hvilket stiller fornyede krav til forbehandling heraf.

Dispensationsmuligheder

Når der er tale om en Rådsbeslutning og ikke bare en Kommissionsbeslutning, skyldes det som tidligere omtalt ([Kort EU-nyt, 21.10.02](#)), at Kommissionen ikke kunne opnå flertal for sit forslag i den særlige tekniske tilpasningskomité, der bistår Kommissionen i spørgsmål under affaldsrammedirektivet. Et af flere stridspunkter var bl.a. Kommissionens ønske i sidste øjeblik om at få indføjet en passus om, at alle de grænseværdier, som kriteriesættet opstiller, skulle kunne lempes med op til faktor tre i særlige tilfælde. Det var tilpasningskomiteen imod, eftersom den netop havde beregnet sig frem til de foreslåede værdier efter saglige kriterier (nemlig ved at regne "baglæns" fra drikkevandskriterier og under hensyntagen til de miljøbeskyttende foranstaltninger (membransystemer m.v.) på de forskellige anlægstyper).

I den endeligt vedtagne version er dispensationsadgangen indskrænket noget, idet der:

- ikke kan dispenseres f.s.v.a. faststofkoncentrationerne for BTEX, PCB og Mineralolie ved deponering af inert affald på enheder herfor,
- kun kan dispenseres med faktor 2 f.s.v.a. TOC på enheder for inert affald,
- ikke kan dispenseres fra grænseværdien for TOC ved deponering af farligt affald (hverken på enheder for ikke-farligt eller farligt affald),
- ikke kan dispenseres fra pH-kravet (min 6,0) ved deponering af farligt affald på enheder for ikke-farligt affald,
- ikke kan dispenseres fra glødetabskravet (max. 10%) ved deponering af farligt affald på enheder herfor.
- ikke kan dispenseres overhovedet f.s.v.a. eluatværdierne for DOC ved alle typer anlæg.

Konsekvenser for dansk lovgivning

Der findes i de gældende danske regler ingen dispensationsadgang f.s.v.a. eluatværdier m.v., og der er ej heller krav om, at disse indføres i dansk ret, da der er tale om et kriteriesæt, fastlagt på basis af et såkaldt minimumsdirektiv, hvor de enkelte lande kan stille skrapere krav end fastsat i direktivet.

Fastsættes kravværdier, som er skrappe end de i kriteriesættet anførte, forudsætter det dog anmeldelse heraf til Kommissionen (jf. indledningen til bilaget i acceptkriterierne).

[1] Der findes ikke nogen officiel, samlet EU-liste over farligt affald, men tre vedtagelser, dels af selve listen, dels af to senere ændringer til denne vedr. hhv. kasserede biler og chlorsilan og bl.a. asbest m.v.. Vedtagelsen af listen (som også indeholder klassificeringsprincipperne) og de to ændringer kan findes her:

[Listen \(og klassificeringsprincipperne\)](#)

[Ændring vedr. biler](#)

[Ændring vedr. chlorsilan, silicone, asbest og spiseolie mv.](#)